

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA.KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5
TELEFON 55-22 DO 55-26

ROKOPISE SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKASLOVENSKI
POROČEVALECINSERATNI ODDELEK
LJUBLJANA.

TELEFON 38-32 38-33

POSTNI CEKOVNI RAČUN
LJUBLJANI ŠTEV. 6-9661-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NAROCNINA
45 DIN

Miha Marinko:

Več kritike v volivni agitaciji
za utrditev ljudskih odborov

Velitve okrajnih ljudskih odborov so pred duri. Naše politične organizacije morajo zagledati začetni živahnost v obravnavanju vseh gospodarskih in upravnih obsevanj, ki so v zvezi z volitvami. Volivcem mora biti dana možnost javnega obravnavanja dosedanjega dela okrajnih oblastnih organov. V prvi vrsti je naloga organizacij OF samih, da pokrenejo tako razpravljanje na volivnih zborovanjih. V skladu s bistvom ljudske demokracije je, da je volivcu trajno zagotovljena možnost, da ocenjuje in da izreče svoje mnenje o delu njemu najbližjega organa oblasti, zlasti pa o načinu tega dela, o načinu izvajanja zastavljenih nalog. Volitve pa so za to še posebno prikladna prilika. Razen tega bi volitve izgubile bistveni del svojega pomena, če bi šli povsod mimo obravnavanja nalog, vsebine in načina dela izvoljenih oblastnih organov. Naglašali smo že, kako nujno je poživiti okrajne ljudske odbore, da vse delo ne bi ležalo samo na nekaterih članih izvršnega odbora, kakor je bilo to doslej. Toda, bilo bi napačno, če bi samo postavili in izvolili nove ljudi v dopolnilne, ne da bi istosčasno obravnavali tudi naloge in delo, ki stoji pred ljudskimi odbori. Pa tudi samo to ne bi bilo dovolj. Poleg obravnavanja zastavljenega gospodarskega programa, sprejemanja okrajnih petletnih planov, letnega proračuna okrajev in krajev, pomoči za druge, perspektive trgovine po vezanih cenah itd., poleg neposredno zastavljenih gospodarskih nalog je treba kritično obravnavati tudi slabosti, napake in nepravilne načine v dosedanjem poslovanju pri gospodarskih akcijah, ki so za nami oz. ki so v teku.

Ker je nedvomno, da je način delovanja oblastnih upravnih organov zelo pogosto nezadovoljiv in ga je treba še marsikje zelo korigirati, so volitve, zlasti pa kritika na predvolivnih zborovanjih, eno od zelo uspešnih sredstev za odstranjevanje napak, za zboljšanje načina poslovanja. Organizacije OF same so dolžne, da dajo iniciativno, da same angažirajo in sproste javno kritiko. Za uspešno utrjevanje ljudske oblasti je nujno, da naše organizacije vcepiljo v delovnih množicah zavest, da je to oblast delovnega ljudstva, da ji je treba pomagati in jo kritizirati kot svojo oblast, da bi pospešeno odstranjevali vse ono negativno v delu in načinu dela, kar je v navadah ljudi ostalo starega, kar to oblast odloži v delovnim ljudskim množicam in v njihovo zbiranje z njimi ter praktično pomaga rešitvami nasprotnikom ljudske oblasti. Pri volitvah mora priti do izraza taka pozitivna kritika, pa naj je še tako ostra. Vsem pristajem ljudske oblasti je jasno, da je za naš napredek najuspešnejše, če sami peremo svoje perilo, če sami obračunamo s svojimi slabostmi in s svojimi napakami ter z vsemi slabimi lastnostmi ljudi, uradnikov, funkcionarjev, ki se nedostojno vedejo napram volivcem v njihovem uradnem poslovanju.

Ne bi bilo prav, če bi ob volivni agitaciji razpravljali samo o naših velikopoteznih gospodarskih načrtih, pri tem pa šli molče preko vseh tistih »drobnih« nepravilnosti pri poslovanju upravnih služb, ki mnogim ljudem povzročajo hudo kri, ko jih uradniki in nameščenci šikanirajo, ko jim odklanjajo reševanje njihovih prošelj ali pritožb, ko si zmišljujejo vse mogoče izgovore, da pošiljajo stranke od Poncija do Pilata, ko nihče ne bo kompetenten za rešitev in ko se tudi ne potrudijo, da bi strankam dali poduk, kam naj se obrnejo, da se izognejo nepotrebnim stroškom in odvsnim izgubi časa. Volivna kampanja je prav primerna za to, da se dvigne glas proti vsem pojavom, ki škodijo ugledu organov oblasti. Zlasti je nujno, da energično zatiramo pojave, ko uradniki hrlijo in zmerjajo stranke, ki imajo posla z njimi, ko jim celo grozijo, vrše nad njimi represalije, zlorabljajo svoj položaj za osebnega mashevanja ali za osebnega okoriščenja, ki spadajo pred disciplinska ali redna sodišča.

Predvolivna agitacija je prav primerna prilika, da se požiči čiščenje oblastnega upravnega aparata od vseh tistih negativnih elementov, ki so uspehi zaradi nekritičnosti in nebudnosti odgovornih funkcionarjev ali po posebnih protekcijah zrinili se v naš državni upravni aparat. Povsod, zlasti pa na podeželju imamo pojave, da so uspehi negativni, komande željni, delemrži in celo lumpenproletarski elementi zrinili se v državne urade, kjer s svojimi nedelom, šikaniranjem, krivimi postopki rušijo ugled in povzročajo nezadovoljstvo prebivalstva napram oblastnim organom. V volivnih pripravah se mora volivcem nuditi prilika, da pomagajo odkriti vse take elemente, ki po svojih lastnostih in po načinu svojega dela ne spadajo v urade naše ljudske oblasti, da bo na ta način izvo-

ljenim predstavnikom laže napraviti red v naših upravnih uradih, da bodo laže ocenjevali tudi pri svojem delu, kaj je prav in kaj ni prav.

Za te nepravilne postopke pri obsevanju s strankami, kakor tudi pri celotnem poslovanju naših upravnih uradnikov in uslužbencev ne sme biti opravičilo dejstvo, da je med prosilci in pritožniki mnogo takih, ki se radi pritožujejo za vsako malenkost, ki s svojim neosnovanim jadenjem obremenjujejo in otežkočajo delo v oblastnih uradih zato, da bi se izognili svojim obvezam. Skodi se ugledu oblasti, napravljena je pa tudi marsikaka krivica upravičenim pritožnikom, če se ne potrudimo, da ločimo upravičene od neupravičenih prosilcev, če zaradi večine neupravičenih pritožb zavračamo po vrsti vse, ne da bi jih preverjali. Če je uslužbenec ali uradnik vester in pravičen, je lahko istočasno uslužen in strog. Tak uslužbenec s svojo primerno strogostjo na splošno ne bo povzročal nezadovoljstva proti sebi, ker lahko svojo dostojno strogost utemeljuje s svojo vestnostjo pri raziskovanju in reševanju pritožb. Večina volivcev se bo strinjala, da se proti ugotovljenim neupravičenim pritožnikom, ki s svojimi pritožbami obremenjujejo in otežkočajo delo, podvzamemo tudi ostreje mere, če se istočasno upravičeni prosilci in pritožniki gre na roko s potrebno vestnostjo, uslužnostjo in pravičnostjo.

Stranke, ki so žrtve birokratskih, lenih in osornih uradnikov pri nižjih organih, imajo sicer polno možnost pritožiti se na višje organe oblasti; toda čisto so zadržane, da si tega ne upajo, ali niti ne vedo za to svojo pritožbeno pravico, ali pa enostavno potrpijo, ker je reševanje pri višjih organih dolgotrajnejše in je krivica običajno poravnana šele takrat, ko povzroči že obutno škodo. Zato je jasno, da bomo najuspešnejše zdravili to zlo, če ga bomo zdravili pri korenini. Naša oblast je ljudska in zato mora biti demokratična, volivcem mora biti dana možnost, da neposredno vplivajo in sodelujejo o načinu delovanja ljudskih odborov. Pri dobrih ljudskih odborih bodo tudi višji organi oblasti imeli lažje delo in bodo manj obremenjeni s prizivnimi pritožbami. Dobro in eksperimentalno delo ljudskih odborov bo zmanjšalo pritožbe, važno pa je tudi to, da jih ljudski odbori lažje in hitreje rešujejo. Vsa pažnja mora torej biti osredotočena na zboljšanje dela nižjih organov oblasti. S pomočjo množice in političnih organizacij je to tudi najlažje doseči. Večino volivcev tvori delovno ljudstvo, ki ima pozitivno odnos do svoje oblasti. Naši državni aktivisti se morajo vselej pri izvajanju naših nalog in pri zdravljenju naših ljudskih organov oblasti od vsega negativnega, ki še obstaja v načinu njihovega delovanja, znati oprati na to večino. Znati moramo le odkrivati in izločati negativne elemente, ki se hočejo uveljavljati z demagoškimi sredstvi zato, da bi oblastne organe izkoristili za svoje sebične namene, da bi se osebno okorištili ali izognili obvezam, ki jih mora nositi v pravičnem sorazmerju vsak državljan.

Zato moramo pri volitvah smatrati za naš glavni namen to, da utrjujemo ljudsko oblast, da jo zdravimo od vsega, kar smo negativnega podedovali iz naše težke preteklosti, da odstranimo iz njenih organov vse, kar v njej ne sme imeti mesta, da v zdravi kritiki iščemo in ugotavljamo naše napake in slabosti, ki deloma izvirajo iz neznanja, deloma pa iz slabih starih navad in iz starih pogledov o vlogi in načinu dela oblasti. Volitve so posebnost prilika, ko mora biti delo ljudskega odbora iznečeno v oceno volivcem. Če pri tem na volivnih zborovanjih uporabimo skritim sovražnim elementom, da to priliko v večji ali manjši meri zlorabijo za zlonamerno kritiko in da dobe manjši ali večji krog volivcev pod svoj vpliv, je to samo barometer, kakšno je bilo delo aktivistov in organizacij OF, je to samo zdravo opozorilo, kje je politično delo med množicami pomankljivo, kje so večje napake in slabosti v delu ljudskega odbora, kje je zaostalo ljudstvo še tako, kje velika, da naseda skritim nasprotnikom in ne vidi dovolj svoje poti, svoje neposredne udeležbe pri utrjevanju svoje oblasti s pozitivno kritičnim in konstruktivnim odnosom do ljudske oblasti.

Če organizacije OF ne bodo same iznašale na volivnih zborovanjih kritike svojega nepravilnega dela, bodo to storili sovražniki, če ne na zborovanjih, pa za hrbtom naših aktivistov in organizacij. Če ne bodo naše politične organizacije same nakazale, kaj je treba odstraniti iz delovne prakse ljudskih odborov, kako je treba delati in kakšne naj bodo naloge novo izvoljenih oblastnih organov, če ne bodo dovolj politično pojasnjevale vseh nalog naše oblasti ter poudarjale, kaj so naši nalogi in žrtve nujne, če bodo naše napake in slabosti lahko izkoristili nasprotniki, tedaj bosta sovražno rovarjenje in gotova pasivnost volivcev delala težave bodočim napo-

rom novega ljudskega odbora, da o manjši volivni udeležbi niti ne govorimo. Po večini volivnih enot je postavljenih več kandidatov, toda premalo bi bilo, če bi volivcem prepuščeno samo to, da se opredeljujejo za tega ali onega kandidata, ne da bi jim bile tudi jasno postavljene naloge, ki jih bodo novo izvoljeni odborniki morali izvrševati. Volivci morajo imeti jasno predstavlo o nalogah novih ljudskih odborov, da se bodo poznali lastnosti kandidatov lahko opredelili, kdo od kandidatov je primernejši za izvršitev postavljenih nalog.

O napakah pri davkih

Drug problem preko katerega v volivni agitaciji naši aktivisti ne bi smeli preiti molče, so nepravilnosti, storjene v davčni kampanji, čeprav je ta v glavnem že za nami. Toda te nepravilnosti so take, da ne bi bilo dovolj samo o njih govoriti in pojasnjevati razloge, zaradi katerih je do teh napak prišlo, marveč je s pozitivnim delom treba pristopiti k popravljanju teh napak. Teh napak se ne da opravičiti samo s tem, da so davčne komisije slabo pripravile podlago, kar je imelo za posledico mnoge nepravilnosti pri odmeri davkov. Ne da se pojasni samo s tem, da tudi zbori volivcev niso dovolj temeljito predali davčne odmere. Ne da se pojasni s tem, da vprašanja davkov davkoplačevalci niso vzeli resno, temveč so mnogi, računali s tem, da se bo mogoče otestiti plačevanju davka in zato niso s pravičnimi podatki omogočili pravičnejše odmere itd. Vse to je sicer popolnoma res. Res je tudi, da ljudski odbori niso nudili skorbene pomoči republikanskim davčnim organom, ki zagledali tudi niso imeli dovolj podatkov, da bi mogli davčno odmero vršiti brez večjih napak. Res je pa tudi, da je davek moral biti porabran, da pa se okrajni ljudski odbori in odbor OF niso dovolj brigali, kako delajo davčne komisije, kdo je v davčnih komisijah in da so vse delo prepuščali strokovnjakom v finančnih oddelkih, ki so delali po raznih šablonah, po katastrofskih površinah, ne ozirajo se na različne rodovitnih in nerodovitnih, nižinskih in višinskih predelov, ne ozirajo se na individualno ocenjevanje dohodkov posameznih kmečkih gospodarstev in na možnost ali nemožnost plaširanja poljedelskih pridelkov po dobrih cenah. Vendar se samo s tem pojasnjevanjem, kakor koli je tudi točno, krivice in nepravilnosti še ne odstranjuje, marveč je treba naknadno, kolikor je mogoče — popravljati. To popravljanje mora biti hitro in efektivno, toda premišljeno, da pri tem ne bi delali novih napak.

Kakor je bilo z merodajne strani že rečeno, bomo popravljali tako, da bodo v tisti del davkov, ki je bil previsoko odmerjen in plačan vrnili ali pa prepisali kot akontacijo, to je štetili v dobro kot naprej plačan davek za novo budžetsko leto.

Poleg pojasnjevanja, zakaj so napake storjene, stoji pred ljudsko oblastjo naloga, da s takim dejanskim postopkom napravim prizadejem dokazati, da bodo napake popravljene. Toda te korekture, za katere imajo davčni organi nalogo, da jih pospešeno vršijo, v ničemer ne zmanjšujejo rigoroznosti, ki bo vzporedno s tem izvajana napram vsem tistim zaostankom, ki niso še plačali vsaj večji del predpisane davka. Prvenstvo pri reševanju pritožb proti previsoki odmeri imajo upravičeni pritožbeni, ki so v celoti ali vsaj večji del davka že plačali. Vzporedno s temi merami je treba zainteresirane, če še ne vedo, opozoriti, da pritožba nima odločilne moči za izterjavo dolžnega davka in da imajo davčni organi nalogo, neposredno izterjati davek pri vseh tistih, ki niso še plačali vsaj polovico davka. Še zdaj pred volitvami je treba jasno povedati, da bi bila demagogija laž, ki bi zaradi volitev popuščali napram onim, ki so najbolj zakrknjeno branili plačati davek, da bi bila to očitna nepravilnost proti onim, ki so izpolnili svoje obveze. Dolžnost poštenih volivcev, ki so svoje obveze že izpolnili, je, da oblastvenim organom pomagajo odkriti vse tiste primere nesorazmerne davčne obremenitve, ki so se dogodili zaradi nepoznavanja, neznanja, neposobnosti ljudi v davčnih komisijah in finančnih oddelkih, ki so bili namerno izvršeni od strani brezvestnih ljudi, ki so se sami odtegovali obveznostim ali so protežirali svoje prijatelje in znance. Povedati je treba jasno in odkrito, da je naloga oblastvenih organov popraviti vse nepravilnosti pri odmeri in izterjavi davkov in istočasno dosledno izterjevati od vseh ostalih, ki svojih dolžnih obvez še niso izpolnili. Za izvršitev te naloge naj vsak pošten državljan prispeva s svojo pomočjo.

Naše volitve morajo biti vestno izvajane, tako da jasno pomeno, da ima vsak od skupnosti svoje obveznosti, ki jih mora izpolnjevati, kakor tudi da pomeno, kaj je pri izvajanju teh obveznosti prav in kaj ne. Volitve morajo služiti tudi za to, da povečamo državljansko disciplino, ki bo delo or-

Gottwald o gospodarskem, razrednem in političnem
razvoju februarske vladne krize ter delovnem
načrtu nove vlade

Praga, 10. marca. (Tanjug) Danes popoldne je bila prva seja ustavodajne narodne skupščine po sestavi nove vlade, na kateri je predsednik vlade Gottwald govoril o delovnem načrtu nove vlade.

Smrt Jana Masaryka

Sejo je otvoril predsednik ustavo. dajne narodne skupščine Jozef David in pred prehodom na dnevni red dal besedo ministru za notranje zadeve Václavu Noseku, ki je sporočil skupščini smrt ministra za zunanje zadeve Jana Masaryka. Ko je navedel vzroke, zaradi katerih je minister Masaryk napravil samomor, je Nosek izjavil, da je Masaryk trpel zaradi slabih živcev in nespečnosti. Danes zjutraj je kriza dosegla višek: močna depresija je povzročila trenutno duševno zmedo. Med stvarmi, ki jih je imel pokojni Masaryk zadnje noči pri sebi, so našli tudi brzojavke njegovih bivših prijateljev iz Velike Britanije in ZDA, ki izražajo svoje razočaranje in mu očitajo njegovo pravilno stališče med nedavno vladno krizo. Vse to je bilo vzrok, da je Masaryk v zmedenem duševnem stanju skočil v sredo okrog 6. zjutraj skozi okno na dvo. rišče Černinove palače, kjer so ga našli mrtvega. Minister Nosek je na koncu izrazil žalost zaradi smrti ministra Masaryka, ki ga bo Češkoslovaška ohranila v dobrem spominu. Navzoči so stoji postali spomin pokojnega zunanega ministra.

Narodna skupščina je prešla nato na dnevni red in je predsednik vlade Klement Gottwald prebral delovni program nove vlade. Preden je prešel na program, se je dotaknil vladno krizo, ki so povzročili nedavno vladno krizo, ter smotrov, za katerimi so stremeli njeni pobudniki.

Izdajalska predmonakovska
politika veleburžoazije

Govorec o monakovskem razdobju, je Gottwald izjavil:

»V predmonakovski republiki je bila samo formalno parlamentarna demokracija, dejansko pa je vladala močna in bogata veleburžoazija, katere politika je bila glede na življenjska vprašanja ljudstva in države silno škodljiva, naravnost usodna. Da bi ohranila svojo razredno nadmoč in privilegije, se je češka in slovaška buržoazija najprej združila z notranjimi rušitelji države, z nemškimi in madžarskimi fašisti, nato pa je v obdobju Münchena iz istih sebičnih razrednih razlogov kapitulirala, odklonila vojaško pomoč, ki jo je Sovjetska zveza ponudila Češkoslovaški, žrtvovala 15. marca 1939 državo in ljudstvo, sprejela odcepitev protektorat ter povsem izdajalec stvari naše države in ljudstva v času velike zgodovinske preizkušnje, je češka in slovaška gospoda dokazala, da je nezanesljiva. Ta ugotovitev se je globoko zasedla v zavest velikega dela češkega in slovaškega naroda še med okupacijo. Bilo je splošno znano, da je ta gospoda sodelovala z osvajalcem in trpala podobne izdajalske bede, medtem ko se je ljudstvo aktivno in pasivno branilo.

ganov oblasti samo olajševala in ustvarjala pogoje, da bo čim manj napak in nepravilnosti.

Velik pripomoček za to bo, če bo popis prebivalstva čim vestneje izvršen. Če bi bil ta popis prebivalstva izvršen že v preteklem letu, bi tudi take napake, ki so iz neznanja ali namene bile izvršene pri davkih, bile v največji meri onemogočene. Zato gorje obsevanje napake pomeni opozorilo, da bo naša skupna korist če bo popis izvršen vestno in točno, da se morajo široke množice volivcev stalno brigati za to, kako delajo organi ljudske oblasti, da se z javno kritiko iz njih odstranjuje vse negativno in škodljivo in to s kritiko usposablja za čim boljše funkcioniranje in da je zato potreben pozitiven odnos, pomoč in disciplina državljanov.

Naravno je, da ni pričakovati, da bi se taki rezultati rodili sami od sebe — spontano. Ta naloga prebujanja in vzgajanja zavesti državljanov in njihova mobilizacija za pozitivno sodelovanje volivcev z oblastjo in njimi organi, pada na aktiviste, odgovorne funkcionarje in zavedne pristaje OF. Če ni njihovega stalnega vztrajnega dela za objasnjevanje širokim množicam, se vsak še tako pozitiven ukrep ljudske oblasti, ki zahteva široko zasnovo in organizirano izvedbo tega ukrepa, izrodi in v veliki meri izgubi svoj pozitivni efekt. Vsi naši ukrepi in akcije, ki jih izvršujemo za dvig našega gospodarstva, našega gnetnega in kulturnega nivoja pa so taki, da zahtevajo široko mobilizacijo, organizirano izvedbo in družbeno disciplino, zahtevajo pojasnjevanje kaj hočemo doseči in kako moramo pristopiti, da dosežemo zaželjeni cilj. — To velja še prav posebno za našo trgovino, ki jo postav-

Po osvoboditvi je moralo dobiti odločilno besedo ljudstvo

Zato je postajalo tedanje bolj jasno, da se po izgonu nemških osvajalcev nismo mogli vrniti k predmonakovski politiki. Postajalo je tedanje bolj jasno, da morajo za Nemece biti odstranjeni s politične moči tudi njihovi češki in slovaški pomagači, da se morajo uničiti korenine njihove moči to se pravi velika premoženja, ki so si jih nakopičili z dolgotrajnim izkoriščanjem ljudstva. Bilo je jasno, da mora imeti odločilno besedo v svobodni republiki ljudstvo, in sicer ne le na papirju, temveč tudi dejansko. Potem ko je slavna Sovjetska armada osvobodila Češkoslovaško, smo podpržali finance, veliko in težko industrijo, izselili smo Nemce iz države, bank in tovarn pa nismo izročili v roke češke in slovaške gospode, temveč v roke čeških in slovaških kmetov, delavcev, obrtnikov, to se pravi, v roke ljudstva. Odpravili smo policijski, birokratski sistem, ter z ustanavljanjem ljudskih odborov ustvarili ljudsko upravo. Nismo dovolili, da bi se obnovile predmonakovske reakcionarne stranke, ki so bile direktno politično orodje češke in slovaške veleburžoazije. Ustvarili smo vlado Ljudske fronte kot izvršni organ zveze delavcev, kmetov, obrtnikov in inteligence. Tako so bile prejšnje vladajoče plasti odstranjene s položajev in politične moči, hkrati pa obutno zadete, ker jim je bilo odvzeto premoženje. V novi — ljudsko demokratični republiki smo pričeli dejansko uresničevati načela, da je ljudstvo vir vse moči.

Rovarjenje in izdajalski načrti kapitalistične reakcije

Podržavljenje pa tedaj ni bilo povsem izvedeno. Kapitalisti so lahko še nadalje trgovali ter kopili dobičke, z drugimi besedami, premoženje buržoazije, ki je bilo s podržavljenjem samo omejeno, se je pričelo zopet razširjati in krepiti. Razen tega so obdržali po osvoboditvi bivši oblastniki vse državljanske in politične pravice, ki so jih silno zlorabljali. Sčutili in oprčošali so izdajalce in kolaboracioniste na obravnavah, ki so se spremenile v direktno norčevanje iz pravega in moralnega obutka ljudstva, vtihoapljali svoje agente v zakonite politične stranke in množice, ne organizacije, na njihove vodilne položaje pa postavili svoje ljudi ter s tem izpreminjali te stranke in organizacije v sredstvo reakcije. Rezultat takega razvoja je bil, da se je veleburžoazija, ki je bila maja leta 1945. odstranjena s politične moči, politično okrepila, njen reakcionarni politični vpliv pa se je čutil tudi v vladi. Z drugimi besedami, maja 1. 1945. smo izgnali reakcijo skozi vrata, februar, j. 1. 1948. pa smo opazili, da se je vrnila skozi okno. Takšno je bilo gospodarsko, razredno in politično ozadje februarske vladne krize.

Reakcija, ki je zlorabila svoj gospodarski položaj za novo obogatitev in vplivala na nekatere stranke prejšnje Ljudske fronte ter z njihovo podporo direktno prodrla v vlado, je sklenila zadati ljudsko demokratično gibanje odločilni udarec. Direktno

ljamo na nove temelje. Uvajanje trgovine po vezanih cenah pri izmenjavi industrijskih in poljedelskih produktov zahteva usposabljanje zadrževanje trgovske mreže, da bosta od tega imela korist delavci in kmet. Samo spekulanti — vaški mogotci imajo interes ovirati razvoj te trgovine, ki se bo posledje vršila brez njihovega parazitskega posredništva. Oni se naravno zavedajo, da bo posledje se bolj onemogočeno njihovo rovarjenje in sejanje razdora med delavcem in kmetom ter nezaupanje med enim in drugim. Zato bi bilo zelo škodljivo, če bi organizacije OF z zanemarjanjem tega problema omogočile, da se taki vaški spekulanti vrinejo v aparat naše zadržne trgovske mreže.

Isto velja pri vseh drugih naših nalogah. Na ljudske odbore pada vedno več in različnih odgovornih nalog. Kako bodo te naloge obvladali in vodili delo, je odvisno od tega, kakšne ljudi bomo volili v organe ljudske oblasti, ako jih usposabljammo z javnim razpravljanjem o njihovih nalogah in načinu njihovega dela in od tega, koliko imajo opore v političnih organizacijah in v zavednih delovnih množicah. Po izvolitvi krajevnih ljudskih odborov stoji zdaj pred nami naloga, da z volitvami pozitivno in s tem približamo ljudstvu tudi okrajne ljudske odbore.

Cas, ki je do volitev še pred nami, izkoristimo za čim živahnostjo javno razpravljanje o splošnih in konkretnih nalogah, izkoristimo ga za kritiko dosedanjega dela, da bi i volili i kandidati imeli jasno predstavlo, kaj je treba ukreniti, da bo delo novoizvoljenih odborov čim uspešnejše in plodonosnejše v dobrobit naše skupnosti in s tem v prid vsakega delovnega posameznika.

namen reakcije je bil sprememba odnosa sil v vladi in v vsej državi še pred volitvami, ker se je bala poraza pri volitvah. Dokončni smoter reakcije je bil popolna odprava ljudsko-demokratičnega gibanja ter odvzem vsega, kar je dala ljudstvu narodna revolucija in osvoboditev. Hkrati je nameravala reakcija vrniti bivšim lastnikom vse, kar je bilo podržavljeno, ter obnoviti neomejeno vladavino bogate in močne gospode. V zunanje-političnem pogledu si je reakcija prizadevala, da bi nas oddaljila od Sovjetske zveze in ostalih zaveznikov in da bi republiko približala onim, ki so odgovorni za Monakovo. Hoteli so skratka, da se v tej ali oni obliki ponovi 1. 1920, ki se je pričelo z odpravo pridobitev, ki jih je doseglo naše ljudstvo po razbitju Avstro-Ogrske po prvi svetovni vojni.

Ljudstvo je v kali zadušilo
protirevolucionarno zaroto

Vsaka protirevolucija skuša v prvi vrsti dobiti moč in s tem proste roke za uresničanje svojih protirevolucionarnih načrtov. Protirevolucionarni nastop reakcije v Češkoslovaški se je pričel z napadi na stražo narodne varnosti, ki naj bi s prehodom v roke reakcionarnega vodstva bila uporabljena proti ljudstvu, kakor se je dogajalo v predmonakovskem času. Toda ljudstvo je spregledalo vse skrite namere in smotre, se preden je reakcija postavila vse na eno karto ter povzročila vladno krizo. Ogromna večina naroda je jasno videla, da gre za nevaren poskus, za odpravo ljudsko-demokratične ureditve ter uničenje vsega, kar je prinesla osvoboditev. Ne preiravam, če trdim, da je naše delovno ljudstvo v mestu in na vasi položilo v teh kritičnih dneh nov izpit politične zrelosti ter na njem doseglo odlični uspeh. Izražam delovnemu ljudstvu in njegovim političnim predstavnikom svoje velike občudovanje in hvalečnosti za njihov odločni nastop med krizo. Zaradi preveč odkritega in predznaka nastopa kontrarevolucije ter zaradi pripravljenosti in budnosti ljudstva in končno tudi njegove vodilne stranke — komunistične partije, je bila v kali zadušena protirevolucionarna zarota reakcije.

Krizo vlade je povzročila ostavka nekaterih ministrov, končala pa se je s presodno vlado, ki je bila izvedena povsem ustavno, demokratično in parlamentarno.

Beseda »branteljem«
češkoslovaške ustave

Misim, da je poleg tega potrebno, spregovoriti danes nekaj besed o našim in tujim »branteljem« češkoslovaške ustavnega življenja. Ti ljudje trdijo, da je češkoslovaška ustava kršena. Kje so bile te osebe leta 1938, ko se je odigravala monakovska tragedija? Kaj je bilo Monakovo s stališča češkoslovaške ustavnega življenja? Monakovo pomeni najbrezobzirnejše teptanje češkoslovaške ustave. Za Monakovo so na najbolj brezobziren način potepali češkoslovaško ustavo tuji in tudi domači činitelji. Češkoslovaška ustava jasno pravi, da je mogoče ozemelske spremembe v Češkoslovaški republiki ustvariti z izrecno soglasnostjo narodne skupščine. Tega so se dobro zavedali domači in tuji branitelji Monakova. Kdo je vprašal češkoslovaško narodno skupščino, kaj misli o monakovskem diktatu? Nihče. Razkosanje republike je izvedla domača in tuja gospoda, ne da bi se ozirala na češkoslovaško ustavo. Tem ljudem in njihovim naslednikom, ki danes krivijo o nekakšni kršitvi ustave priporočam: V hiši obesena naj ne govoro o vrvi.

Program nove vlade
je časovno omejen

Ker bo kmalu potoke mandat ustavodajne narodne skupščine, je program nove vlade (zaraden) časovno omejen. Razdeliti ga je v glavnem na tri dele: 1. Vlada želi uresničiti vse tiste najvažnejše dele vladnega programa iz julija 1945, ki še niso bili uresničeni. 2. Vlada želi uresničiti zahtevne vsedržavne kongresa tovarniških svetov in sindikalnih organizacij z dne 22. februarja 1948. ter zahtevne kongresa kmečkih komisij z dne 28. in 29. febr. 1948. 3. Vlada mora uresničiti vse zahteve, ki se postavljajo pred njo po zaščitni protivladne reakcionarne zarote v februarju 1948.

Čistka ne sme obiti
na pol pota

Sestavni deli prerone Ljudske fronte so lahko samo prerone politike.

Nadaljevanje na 2. strani

Volivna borba v Italiji

Strogo obvezna volivna navedila papeža Pija XII. zaradi „najvišjih interesov Vatikana“

De Gasperi jeva policija izvaja vedno večja nasilstva nad pristaši ljudske demokracije — Obsedno stanje v Apuliji

Rim, 10. marca. Kot poroča ANSA, je dal papež Pij XII. navodila katoliškim duhovnikom rimske škofije, da je za vse vernike „strogo obvezno“, da na volitvah za italijansko narodno skupščino ubogajo glas vesti, ki nalaga slehernemu katoličanu, da voli one kandidate, ki nudijo zadostno jamstvo, da bodo ščitili verske in cerkvene zakone.

Ko je govoril o stališču cerkve do politike, je papež, odkrito izjavil, da cerkev pri volitvah ne more stati ob strani, kadar gre za njene „najvišje interese“.

Zaradi nezadovoljstva katoliškega prebivalstva v Rimu in pokrajini, ker so spremenili cerkve v dvorane za volivna zborovanja, so pričeli policija in karabinerji na zahtevo vatikanskih duhovnikov stražiti cerkve, medtem ko imajo duhovniki politična zborovanja.

V kraju Fiumicello v okolici Rima so karabinerji na duhovnikovo zahtevo vdrli v cerkev in aretirali nek žensko, ki je protestirala proti duhovnikovemu govoru, v katerem je katoličanom, ki bi se drznili glasovati za demokratsko fronto, grozil s peklenimi mukami.

V Santa Maria della Providenza je bila odvzeta župnija tamkajšnjemu župniku, ker je odklonil, da bi imel v cerkvi politični govor. Prebivalstvo je sprejelo ob tej priložnosti protestno resolucijo proti vatikanskemu nasilstvu ki jo je podpisalo 3000 oseb.

Iz Apulije prihajajo vesti, da je vsa pokrajina od večerj v obsednem stanju. Okolniti avtomobili s tisoči oboroženih selbinskih policajev strahujejo prebivalstvo in izvršujejo nenožne aretacije delavcev in sindikalnih voditeljev. V Gradini prebiva-

stvo ne sme iz hiš. Policija je danes zasedla vsa pota, pred vsako hišo pa so postavili milični mitrajete. V mestih Gradini, Minervini in Altamura so aretirali brez vsakega razloga čez 200 delavcev. Pri aretacijah pomagajo tudi karabinerji. Protst množičnih organizacij so brezuspešni. Aretacije in nasilstva se nadaljujejo. Delavstvo Barija je nastopilo danes složno proti Scelbovemu izjavljanju. V tovarnah in podjetjih so ustavili deio in imeli triurno splošno stavko. Izvršni odbor demokratske ljudske fronte Italije je sprejel sredi protestno resolucijo, ki v njej ugotavlja, da je izjavljani vdor velikanskih polic. sil, ki v popolni vojni opremi množično preiskujejo in zapirajo delavce v južni italijanski pokrajini, odkrito teptanje ustavnih in demokratskih zakonov. Policijske operacije so dobile značaj kazenskih ekspedicij proti ljudstvu južne Italije, ki je manifestiralo svojo prvirnost demokratski ljudski fronti. Resolucija obtožuje krščansko demokratsko vladno, da izjavi državljanske spopade in strahuje ljudstvo.

V Milanu so bile večerj demonstracije delavcev in nameščencev industrijskih podjetij, ki zahtevajo odpravo visokih davkov in povečanje plač, zmanjšanje delovnega časa in izenačenje pravic delavcev z moškimi.

Delavska zbornica v Massi je razglasila splošno stavko zaradi nevdržnih delovnih pogojev v industrijskih podjetjih. Stavka se bo pričela jutri.

Vlada je odklonila zahteve srednjoškolskih profesorjev po zvišanju plač. Osrednji odbor sindikatov srednjih šol je napovedal za 17. marec splošno protestno stavko vseh profe-

sorjev v Italiji. Združenja bivših borcev, partizanov in vojni invalidov so večerj zopet protestirala pri notranjem ministru Scelbi, ker odklanja zagotovitev zaposlitve bivšim borcev, partizanom in repatriiranim vojnim ujetnikom.

Nova skupina jugoslovanskih vojnič zločincev odpotovala iz Italije v Argentino

Rim, 10. marca. (Tanjug) Predvečernjim je 1100 mednarodnih vojnič zločincev odpotovalo iz Neapolja za ladjo „Santa Cruz“ v Argentino. S tem transportom je odpotovalo tudi mnogo jugoslovanskih fašistov, četnikov in ustašev, vojnič zločincev, ki jih italijanske oblasti kljub zahtevam jugoslovanskega poslanstva v Rimu niso aretirale. Z isto ladjo je odpotovalo tudi 300 vojnič zločincev, ki so jih s posebnim vlakom prepeljali iz Nemčije v Neapelj. V transportu so razen jugoslovanskih tudi poljski in madžarski fašisti. Tako sta v zadnjih treh mesecih ameriški ladji „Santa Cruz“ in „General Blake“ prepeljali iz Italije približno 3000 mednarodnih vojnič zločincev v Argentino, Peru in Venezuelo.

DOLOČITEV TRŽAŠKEGA GUVERNERJA ZOPET ZA NEDOLOČEN ČAS ODLOŽENA

New York, 10. marca. (Tass) Sekretariat Organizacije Združenih narodov je objavil, da na tajni seji Varnostnega sveta, ki so jo sklicali na zahtevo sovjetskega predstavnika Gromika glede vprašanja guvernerja Trsta, še vedno niso dosegli sporazuma.

Gromiko je poudaril, da Varnostni svet nima pravice še nadalje zavlačevati rešitve tega vprašanja. Omenil je 4 kandidate, ki jih je predlagala Sovjetska zveza, in 3 kandidate, ki jih je predložila Jugoslavija, toda ameriški predstavnik Austin in britanski predstavnik Cadogan sta izjavila, da teh kandidatov ni mogoče sprejeti. Tedaj je Gromiko opozoril na čuden položaj glede na dejstvo, da Združene države Amerike in Velika Britanija nista imenovali svojih kandidatov.

Argentinski predstavnik Arse je predlagal, naj se rešitev tega vprašanja odloži na dobo po volitvah v Italiji, toda Gromiko je izjavil, da Varnostni svet nima pravice niti

Ekonomsko-socialni svet OZN znova obravnava našo pritožbo zaradi zadrževanja našega zlata v ZDA

New York, 10. marca. (Tanjug) Na seji gospodarskega odbora ekonomsko-socialnega sveta Združenih narodov so v zadnjih dneh razpravljali o resolucijah, ki sta jih predložili delegaciji Jugoslavije in Združenih držav Amerike o vprašanju pristojnosti ekonomsko-socialnega sveta za reševanje spora o protizakonitem zadrževanju jugoslovanskega zlata v Združenih državah Amerike. Obravnava je pričel jugoslovanski predstavnik dr. Jože Viljan, ki je poudaril upravičenost jugoslovanske resolucije, v kateri je podrobno obrazložena in določena pristojnost ekonomsko-socialnega sveta za reševanje tega spora na temelju načel Ustanovne listine Združenih narodov. Opozoril je, da v ameriški resoluciji brez sleherne obrazložitve enostavno odklanjajo pristojnost ekonomsko-socialnega sveta.

Francoska delegacija je predložila dodatni predlog k ameriški resoluciji, ki pa dejansko ničesar ne izpreminja, temveč samo podpira ameriški nasvet. Francoski predlog ima dva dela: 1. ekonomsko-socialni svet ni pristojen preučevati posameznih sporov; 2. ekonomsko-socialni svet ne more priporočati posameznim državam članicam, kar pa je v popolnem nasprotju z določeno prakso za organe Združenih narodov.

Pri glasovanju so odklonili jugoslovansko resolucijo z 11 glasovi proti 3 (Danska in Libanon sta se vzdržala glasovanja). Prvi del francoskega predloga so sprejeli z 11 glasovi proti 3 (trije so se vzdržali), drugi del pa s 5 proti 4 glasovom (8 jih ni glasovalo). Za celo resolucijo Združenih držav Amerike s

Izmenjava ratifikacijskih listin o zavezniški pogodbi med ZSSR in LR Romunijo

Bukarešta, 10. marca. (Tanjug) V ministru za zunanje zadeve so danes slavnostno izmenjali ratifikacijske listine o romunsko-sovjetski pogodbi o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči. Pri slavnostni izmenjavi listin so bili navzoči člani Prezidija Romunske ljudske republike s predsednikom akademikom Konstantinom Parhomom na čelu, predsednik vlade dr. Petru Groza s člani vlade, veleposlanik Sovjetske zveze v Bukarešti Kavtaradze ter predstavniki domačega in tujega tiska.

Po izmenjavi ratifikacijskih listin je minister za zunanje zadeve Ana Pauker poudarila navdušenje, s katerim je romunsko ljudstvo pozdravilo podpis romunsko-sovjetske pogodbe, nakar je dejala: »Vsi poskusi imper-

Maršal Vorošilov na proslavi stoletnice madžar. revolucije

Moskva, 10. marca. (Tass). Danes je na povabilo madžarske vlade odpotovala iz Moskve v Budimpešto sovjetska vladna delegacija, ki se bo udeležila jubilejnih svečanosti ob stoletnici madžarske revolucije. Na čelu delegacije je namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR maršal Sovjetske zveze Vorošilov. V delegaciji so tudi predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta Ukrajinske SSR Grečuk, predsednik Akademije znanosti ZSSR akademik Valbin, deputat vrhovnega sovjeta ZSSR književnik Leonov in sekretar delegacije Ivanov.

De Gaulle na čelu zarote proti ljudstvu

Pariz, 10. marca. (Tanjug). Ob De Gaulleovem govoru v Compiegneu, v katerem je izrazil »pripravljenost, da prevzame oblast«, piše sekretar kamunistične partije Francije André Marty v »Humaniteju«:

»Smisel De Gaulleovega gesla »vse je pripravljeno« je popolnoma jasen. To pomeni, da so pripravljene oborožene skupine »gibanja za združenje francoskega ljudstva«. De Gaulle je torej priznal, da se je postavil na čelo velike zarote proti ljudstvu, proti republiki in proti miru. Vladi Schuman-Mayer-Moch je to znano. Namesto da bi nastopila proti generalu-škodljivcu pa mu izkazuje celo vojaške časti.

Maršal Vorošilov na proslavi stoletnice madžar. revolucije

Moskva, 10. marca. (Tass). Danes je na povabilo madžarske vlade odpotovala iz Moskve v Budimpešto sovjetska vladna delegacija, ki se bo udeležila jubilejnih svečanosti ob stoletnici madžarske revolucije. Na čelu delegacije je namestnik predsednika ministrskega sveta ZSSR maršal Sovjetske zveze Vorošilov. V delegaciji so tudi predsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta Ukrajinske SSR Grečuk, predsednik Akademije znanosti ZSSR akademik Valbin, deputat vrhovnega sovjeta ZSSR književnik Leonov in sekretar delegacije Ivanov.

Končno so proučevanje vprašanja o izvolitvi guvernerja Trsta prekinili in niso določili datuma, kdaj bodo zopet to vprašanje proučevali.

Rim, 10. marca. (Tass) Večera so v Rimu podpisali tri finančno-gospodarske sporazume med Italijo in angloameriško vojaško upravo Svobodnega tržaškega ozemlja. Na temelju teh sporazumov bo italijanska lira v angloameriški coni Svobodnega tržaškega ozemlja še vedno v obtoku, v zameno pa bo italijanska vlada dala angloameriškim oblastem na razpolago denarna sredstva in sredstva mednarodne izmenjave t. j. papirnatih lire in drugo. Razen tega je De Gasperi jeva vlada zavezala, da bo finansirala gospodarstvo Svobodnega tržaškega ozemlja.

»Republica« komentira te sporazume takole: »Angloameričani upravlja jo — Italija pa plačuje«.

francoskim predlogom je glasovalo 11 držav, proti 3 (3 pa so se vzdržale glasovanja).

Gospodarski odbor je nato sestavil poročilo o vprašanju jugoslovanskega zlata in ga predložil ekonomsko-socialnemu svetu Združenih narodov. Na plenarni seji ekonomsko-socialnega sveta 8. marca so proučili poročilo gospodarskega komiteja. Sovjetski predstavnik Arutinjan je poudaril, da je ravnanje Združenih držav Amerike naperjeno proti Jugoslaviji, ker se upa ta država, čeprav je majhna, vendarle zavzeti neodvisno mišljenje v važnih mednarodnih vprašanjih in sicer mišljenje, ki ni vseh Združenim državam Amerike. Nato je Arutinjan dejal: »Jugoslavlani so napravili napako, ker niso pustili svojega zlata v Beogradu. Padlo bi bilo v roke Hitlerju, toda sedaj bi ga že dobili nazaj. Celotna država, ki se je borila na strani fašistične koalicije, so že prejele svoje zlato; Jugoslavija, ki se je borila na strani zavezanih in ki je svoje zlato zadržala svojemu prijatelju, pa še čakajo, da ji ga vrnejo. To je dejstvo, ki krši temelje mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Iz tega izhaja, da je pametneje prepuščiti zlato sovražniku, ker je sovražnika mogoče priti za vrat. To je strahovit udarec za ugled Združenih držav Amerike.«

Zadnji je govoril predstav. Kanada, ki je v daljšem govoru poudaril, da ni priporočljivo in da bi bilo težko določiti pristojnost ekonomsko-socialnega sveta, mnogo lažje je seveda enostavno odbiti jugoslovanski primer in se niti dotikati vprašanja pristojnosti Sveta.

Razpravljanje se nadaljuje.

realističnih grogov, ki so našli v po- beglih ostankih romunske reakcije svoje zavezničke, bodo ostali brezuspešni. Nikoli ne bodo pridobili zaupanja romunskega ljudstva in njegove sedanje vlade. Priprati bomo velikega voditelja Sovjetske zveze generalnega Stalina in bratske sovjetske narode, da bomo z izpolnjevanjem te pogodbe ustvarili iz ljudske republike iskrene zavezničke ne le Sovjetske zveze, temveč tudi sosednih demokratskih narodov, v skupni borbi za mir in demokracijo.

Veleposlanik Sovjetske zveze Kavtaradze je poudaril, da je romunsko-sovjetska pogodba močno orožje v borbi miroljubnih narodov proti imperializmu in oživljanju plemške napačnosti.

Monsignor Cippico — pravi obraz Vatikana?

Kadar gre za res, kadar se pred kogarkoli postavi jasno in nedvoumno vprašanje: ali — ali — takrat je treba pokazati svoj obraz!

Danes je svet v dveh taborih. Ali si v laboru miru in svobode — ali pa si proti miru, proti svobodi, za vojno. Slepomišljenje ni več mogoče. Zakrih obrabi so se razkrili, brezbarvni obrabi so dobili jasno podobno.

In tako je tudi Vatikan pokazal svoj obraz. Pod silnim imperativom časa so padla z ramen duhovniška oblačila. Vatikan je postal politična agencija ameriškega imperializma in papež javno ukazuje duhovščini, da stopi na politično bojišče. Politika je postala »izrazito verska zadeva«, lako uči gorški nadškof Margotti.

Ta politika Vatikana seveda ni od večerj. Zgodovina je samo prisilila Vatikan, da je snel z obraza svojo nepolično masko in pokazal svoje profuljudsko in profinarnodno lice. Blagoslovi Mussolinijevim tolpom, ko so vdrali v Abesinijo in zahrbtno napadle jugoslovanske narode, papeževi govori l. 1943, tik pred zlomom italijanskega fašizma, ki so »mirili duhove« in odvračali množice »s tragične poli revolucije, papeževu delovanje v volivni borbi ob referendumu in ob volitvah v Franciji itd. itd. — vse to so le posamezne razvojne stopnje do današnje vatikanske politike.

9. oktobra 1947 je Pij XII. sprejel skupino članov ameriškega »Odbora za vojne zadeve«. Dejal jim je: »Odbor za vojne zadeve pri zakonodajnem telesu je dobra stvar. Zakon in red zahteva včasih silo in samo s silo so lahko premagani nekateri sovražniki.« Na ta govor Pija XII. je odgovoril Maurice Thorez: »Ko papež izjavlja: sila mora biti uporabljena za obrambo zakona in reda, misli papež — razume se — na kapitalistični red in zakone. On blagoslovja klavce demokratov in rodoljubov v Grčiji, Španiji in drugod. On hiti, da vnaprej opraviči apostole »atomске bombe«.« Kili interesi Vatikana so skupni interesom ameriških monopolov, Morganov in Dupontov in stotin podobnih finančnikov.

Vatikan z vsi vsem brani koristi svojega kraljevstva na zemlji. Nedavno razkrita afera z monsignorom, Edvardom Cippicom kaže, da se Vatikan bolj briga za borzo kot za dušnim pastirstvom.

Monsignor Cippico je bil najprej

v državnem tajnistvu Vatikana za vzhodne zadeve, leta 1939 pa je postal papežev hišni prelat. Pred letom dni je dobil od bivšega tržaškega župana Salema skrinjico draguljev, ki so bili vredni 5000 dolarjev. Cippico pa je bil tudi v tesnih zvezah s tržaškim škofom Santinom. Lani septembra je nenadno prijavil, da so mu dragulji izginili in z njim tudi važne listine. Te listine so govorile o zvezah s Santinom, menda celo s Stepincem; razkrila bi temne stike nekaterih visokih vatikanskih osebnosti. Papež je tedaj zapovedal molk. Cippico pa je odpotoval v ZDA. Ko se je vrnil, je postal lastnik družbe Ocean film v Rimu. Pred dnevi pa so nekateri rimski listi objavili vest, da je Cippico prekupeval z valutami, poneveril večje vsote, ponarejal listine.

Po več kot petmesečnem molku o sumljivem izginutju draguljev in nek- likih listin je bil papež prisiljen, da je dal Cippica zapreti. Toda ta je nenadno pobegnil iz stolpa »Dei Denti«, kamor so ga zaprli. Ves Vatikan je bil v obsednem stanju. Kajti od Cippica je vodila pot do drugih vatikanskih osebnosti, ki so imele z njim »poslovne zveze«. Tako so bili z njim v zvezi monsignor Tandini, šef drž. tajništva Mondini in monsignor Guidotti, ki je bil blaginjak vatikanske uprave. On je izročil Cippicu 100 milijonov lir za ameriške nune, da bi mu se vrnilo isto vsoto v dolarjih, čemur se navadno reče prekupevanje z valutami. Guidotti si je tudi »izposodil« večje vsote iz vatikanske blagajne, da je vzdrževal neko zelo zahtevno gospo iz Firence. Cippico je oskodoval rimskega industrijalca Rossinija za 300 milijonov lir, katere mu je dal za nabavo sladkorja, ki ga pa ni prejel. Cippico se je pogodil za nakup več motorov znamke »Vespa«, izkupiček pa je Vatikan akreditiral v dolarjih pri neki ameriški banki. Za rimske industrijalce je tihotapil velike vsote tuje valute.

Sedaj so Cippica odkrili in aretirali v stanovanju bivšega generala fašistične milice Angenia v Rimu. Vatikan ne da nobenih podatkov, da bi se lahko izvršila natančna preiskava o Cippicovih špekulacijah.

Ta afera je kot z žametom povetila za obzide Vatikana — v »sveto mesto«. Zdi se, kot da je postal Vatikan borza za špekulante z denarjem in vatikanski duhovniki ba-

MILIJONSKE PONEVERBE V VATIKANU

Pomočnik državnega sekretariata aretiran, finančni minister v zaporu, glavni inženir vatikanske države odpuščen iz službe

Rim, 10. marca. V Rimu in po vsej Italiji je prodir v javnost škandal, v katerega je zapletenih več visokih vatikanskih funkcionarjev. Aretiran je bil pomočnik državnega sekretarja Vatikana monsignor Eduard Pretnar-Cippico, v »hišem zaporu« mora ostati finančni minister Sv. stolice msgr. Giulio Giudetti, iz službe so odpustili glavnega inženirja vatikanske države Lamberta, izvedelo pa se je, da so z njimi povezane še nekatere znane in večje vatikanske osebnosti, katerih imena še prikrivajo.

Monsignor Cippico je zakrivil celo vrsto poneverb in velikih denarnih malverzacij v skupni vsoti več sto milijonov lir.

List »Republica« piše, da je Cippico vodil na račun Vatikana velike denarne operacije s tujo valuto in da je še samo pri tem poneveril 8 milijonov lir. Razen tega je poneveril tudi dragocenosti, ki so jih oddal za sebniki Vatikana v varstvo. To poneverbe znašajo nad 300 milijonov lir. Kot pomembna vatikanska osebnost je imel Cippico najtesnejše zveze s poslovnimi ljudmi v Švici in Združenih državah Amerike; trgoval je z njimi s tujo valuto in zlatom ter posredoval pri pošiljanju denarja in dragocenosti posameznih italijanskih bogatov v te države. Pri teh črno-borzijskih poslih je zaslužil nekaj milijonov lir in tri luksuzne avtomobile, med njimi dva ameriške znamke. Razen tega je Cippico opravil tudi »manjše posle«; bil je n. pr. delničar v delniški filmski družbi, ki je pripravljala snemanje propagandnega katoliškega filma o sv. Frančišku, ki ga je financiral sam Vatikan. Cippico je pri tem »posredništvu« zaslužil avtomobil, prostovoljne prispevke, ki so jih za ta film poklonili verniki pa je zadržal zase.

Po zaslugi svojih dobrih zvez z Vatikano je Cippico enkrat že uspešno, da je »pobegnil« iz zapore in sicer takoj potem, ko je prišla afera na dan, večerj pa so ga ujeli in ponovno aretirali.

Monsignor Giudetti, minister za finance Vatikana, je bil obsojen na hišni zapor zaradi potvorb in poneverb v višini okrog 100 milijonov lir. Glavni inženir Lamberto je bil odpuščen iz službe zaradi tatvin in utaj raznega materiala, ki so jih odkrili v vatikanskem tehniškem skladišču.

Cepprav je Vatikan za vsako ceno hotel prikriti pred javnostjo to umazano poslovanje svojih velečastitih in veledostojnih funkcionarjev, je resnica vendarle prišla v javnost in povzročila zgražanje vsega poštenega sveta. Italijanski tisk je poln vesti in komentarjev o tem škandalu. Seveda so reakcionarji in fašistični listi hoteli za matež na vatikanskih monsignorih izkoristiti nekako za svojo podtalno in zahrbtno hujšakstvo protidemokratsko gonjo. Trdijo namreč, da je bil Cippico baje v zvezi z neko »sposodno državco«. List »Tempo« je šel še dalje: po prvem Cippicovem begu iz zapore je nesramno trdil, da se je ta papežev prikradnik skril — v jugoslovansko poslanstvo v Rimu. Ameriška agencija »United Press« se seveda komaj čakala, da bi priobčila

Gottwald o delovnem načrtu nove češkoslovaške vlade

(Nadaljevanje s 1. strani)

tične stranke in nestrankske organizacije iz katerih morajo biti brez-pogojno odstranjeni vsi agenti reakcije. Vlada se zavezuje pred vsem ljudstvom, da bo to izvedla. To čiščenje javnega življenja je izvajajo akcijski odbori Ljudske fronte, vlada pa bo skupno z osrednjimi akcijskimi odbori pazila, da se bo čiščenje točno izvajalo in da ne bo obitalo na pol poti.

Zunanje politično obzorje razčiščeno

Februarski dogodki so prav tako razčiščili naše zunanje politično obzorje. Kar so si naši reakcionarji dovoljevali v tej smeri z izkoriščanjem svobode govora in tiska, je v resnici presegalo vse meje. S sistematičnim hujškanjem proti našim zaveznikom so izpodkopavali naš zunanje politični položaj in tako ogrožali našo varnost in celo temelje obstoja republike. Se-daj je temu konec. Konec je pripove-dovanju, da sedi naša republika v zunanje-političnem pogledu na dveh

Uradno poročilo o Masarykovi smrti

Praga, 10. marca. (Tanjug) Češko-slovaški minister za zunanje zadeve dr. Jan Masaryk je danes izvršil samomor. Pisarna predsednika vlade je objavila naslednje uradno poročilo:

»V prvih jutranjih urah 10. marca 1948 je napravil minister za zunanje zadeve dr. Jan Masaryk konec svojemu življenju, ki je bilo posvečeno delu za narod in domovino.

Zaradi svoje bolezn in nesposobnosti se je najbrž v živčni zmedenosti odločil da konča svoje življenje in je skočil skozi okno svojega stanovanja v Cerninovi palači.

Niti dan pred svojo tragično smrtjo, niti snodi, ni minister za zunanje zadeve Masaryk kazal nobenih znakov duševne zmedenosti. Nasprotno, bil je zelo živahen in poln svojega običajnega optimizma.

Nadaljnje podrobnosti raziskujejo.

Pokojni Jan Masaryk — sin Tomaža Masaryka, ustanovitelja in prvega predsednika Češkoslovaške republike, je bil rojen 14. septembra 1886 v Pragi. Studiral je v Pragi in v ZDA. Med prvo svetovno vojno je služil v avstrijski vojski. V pričetku leta 1919 je po ustanovitvi Češkoslovaške postal tajnik ministrstva za zunanje zadeve v Pragi. Ob koncu leta 1919 je postal odpravnik poslov v češkoslovaškem poslanstvu v Washingtonu, leta 1921 pa je bil imenovan za svetnika češkoslovaškega poslanstva v Londonu. Aprila 1925 je bil imenovan za češkoslovaškega poslanika v Londonu, kjer je dal l. 1938 ostavko na svoj položaj v znamenje protesta proti monarkovskemu sporazumu. Leta 1939 je potoval po Ameriki, kjer je s predavanji in govorji po radiu seznanjal ameriško ljudstvo s tragično usodo svoje države. Ko so julija 1940 sestavili v Londonu begunsko češkoslovaško vladno, je postal Masaryk minister za zuna-

nje zadeve v tej vladi ter ostal na tem položaju do konca vojne in po osvoboditvi češkoslovaške republike. V svojih govorih, ki jih je imel med vojno po londonskem radiu češkoslovaškemu narodu, je Masaryk mnogo pripomogel, da ni klonil borbeni duh in odpor Čehov in Slovkov.

Sožalna brzojavka maršala Tita min. predsedniku Gottwaldu

Beograd, 11. marca. Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je poslal predsedniku vlade Češkoslovaške republike Klementu Gottwaldu tole brzojavko:

Ob tragični smrti zunanjega ministra Jana Masaryka Vas prosim, da sprejmete v imenu vlade FLRJ in mojem osebnem, naše iskreno sožalje.

Sožalje zunanjega ministra Stanoja Simiča

Beograd, 11. marca. Zunanji minister FLRJ Stanoje Simič je poslal državnemu podtajniku zunanjega ministrstva Češkoslovaške republike dr. Vladimiru Clementisu tole brzojavko:

Ob nenadni smrti zunanjega ministra Jana Masaryka, velikega sina bratskih narodov, Vas prosim, da sprejmete moje najgloblje sožalje. Z njegovo smrtjo ste izgubili znane borce za neodvisnost in svobodo češkega in slovaškega naroda, katerega življenje in delo sta neločljivo povezana z zgodovino nastanka in utrditve Češkoslovaške republike, medtem ko smo mi z njegovo smrtjo izgubili iskrenega prijatelja, ki je dosledno delal za tesno sodelovanje med našimi dvema državama.

»Estetsko oblikovanje avtomobilске ceste Beograd — Zagreb« je naslov predavanja, ki ga bo imel tov. arhitekt Anton Ulrich iz Zagreba v mineraloški predavalnici univerze danes v petek ob 20. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

UDARNIKI 4 KRAT UDARNE I. LMDB TONETA TOMŠIČA

V soboto, 13. t. m. ob 18. bo v Mladinski dvorani v Frančiškanski ulici

KONFERENCA UDARNIKOV

Ob tej priliki bo brigada odlikovana z Redom dela I. stopnje, zato se konference zagotovo udeležite.

MESTNI ODBOR LMS

VREMENSKO POROČILO

HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 11. marca. Ob robu barometrskega maksimuma, ki ima danes središče nad Anglijo, prodira nekoliko hladnejši morski zrak, ki je že dosegel vzhodne Alpe in Dunajsko kotlino. V zvezi s tem danes dežuje na Češkem in vzhodni Avstriji.

V Sloveniji pod vplivom dotoka hladnejšega zraka, ki se je v vishini pojavil v popoldanskih urah, se je delno pooblačilo, toda do 13. se nikjer ni bilo padavin. Jutranje temperature so kolebale med -1° in +3°, v Ajdovščini pa +4°, popoldanske temperature so se gibale med +11° in +17°, v Ajdovščini pa +22°.

VREMENSKA NAPOVED

za petek 12. marca

Spremenljivo, po večini sončno vreme,

Nekatere napake pri naročanju industrijskih izdelkov za kmečke zadruge

Ljubljana, 11. marca

Na podeželju se kmečke zadruge marljivo pripravljajo na vezano trgovanje, ki se začne 15. marca. V pripravljene skladišča dobivajo prve pošiljke najrazličnejših industrijskih blag, s katerimi bodo lahko v pestri izbiri postregle kmečkemu prebivalstvu. Nekatere zadruge, ki so med prvimi dobile blago, so si tudi že uredile primerne izločbe. Po naših vaseh čedalje bolj raste zanimanje za nov način preskrbe in trgovine. Okoli kamponov, ki dovažajo blago, se zbirajo vaščani. Zanimajo se za cene in kakovost, pomagajo razkladati in nositi. Nov način preskrbe kmečkega prebivalstva z vezano trgovino po nižjih cenah in enotnih cenah povsod zelo močan odmev. Ponemok so posamezni kmetje že tudi ponudili zadrugam za svoje pridelke po vezanih cenah. Spoznali so, da bodo na ta način lahko prilično bolj zmerni cenah do železine, okovja, žebeljev, obrobov, šip in steklenih izdelkov, obleke in obutve, skratka do vseh industrijskih izdelkov, ki jih potrebujejo v svojem vsakdanjem življenju.

Posamezna skladišča v Ljubljani in Mariboru dobivajo od okrajnih poslovnih zvez in kmečkih zadrug vsak dan nova naročila za vse vrste blaga. To je popolnoma v redu: zadruge naročajo, skladišča izpolnjujejo naročila in razpošiljajo blago. Pri razpošiljanju blaga se je treba sedaj, ko smo šele začeli organizirati mrežo novega načina preskrbe in trgovine, ozirati na mnoge okoliščine, da se že vnaprej izognemo raznim motnjam in težavam. Predvsem je treba upoštevati, da morajo dobiti blago zadruge po vseh okrajih, da bomo tako povsod enakrati začeli z novim načinom preskrbe. Zato mora biti že vnaprej izključena vsaka prednost, ki bi jo želela ena ali druga zadruga, ta ali drugi okraj. Zadruge morajo razumeti, da v teh prvih dneh je zaradi objektivnih, zlasti tehničnih in transportnih razlogov v nekaterih primerih ni mogoče takoj ustreči vsem njihovim naročilom, zlasti pa tistim, ki berz dvoma ne ustrezajo potrebam. Organi, ki dobivajo in razpošiljajo industrijske izdelke, se morajo boriti proti neštetim težavam. Vse te težave proti odstranjujejo, ko se čedalje bolj poglobljajo v organizacijo nove razdeljevalne mreže in jo izpolnjujejo. Kakor morajo skrbeti, da prihaja blago k zadrugam, tako morajo skrbeti tudi, da redno in neprestano dotekajo v skladišča nove in nove zaloge blaga, ki prihaja

neposredno iz naše proizvodnje, iz tovarnov in podjetij.

Naročilnice posameznih okrajnih poslovnih zvez in kmečkih zadrug zelo točno kažejo, kako so na podeželju sprejeli in razumeli novi način preskrbe in trgovine. Iz vseh tistih okrajev in zadrug, kjer so sprejeli novi način preskrbe in trgovine kot nekaj stalnega, so prišle in rihajajo realne naročilnice. Vse te naročilnice so zanesljivo utemeljene v stvarnih potrebah prebivalstva in v skladu z možnostjo odkupa pridelkov. Naročila ustrezajo tudi izbrani kakovosti, krajevnomu okusu, izbiri itd., prilagojena so časovni potrebi (sezoni) in potrebi. Skratka ta naročila količinsko in kakovostno ustrezajo tistemu blagu, ki ga prebivalstvo zares potrebuje, ki bo šlo takoj v potrošnjo in ne bo obležalo po polnicah in v »mrtvih zalozah«.

Na drugi strani pa je tudi cela kopa naročilnic, ki jasno pričajo, da ponekod že v osnovi niso pravilno razumeli pomena novega načina preskrbe in trgovine. Namesto da bi sprejeli novi način kot stalno obliko, po kateri bodo industrijski izdelki stalno in redno dotekali v potrošnjo, so se lotili vse zadeve kot nečesa kampanjskega, nečesa trenutnega. Zaradi tega so se zagnali, ne da bi stvar gospodarsko realno premislili, češ, zdaj je prišla edinstvena prilika za nabavo blaga, ki jo je treba čim bolj izkoristiti. Kaj bo potem in da potrebujejo prav isto blago tudi drugi okraj in kraj, ni to seveda niso pomislili. Pri naročilnih blaga so imeli samo »velike oči«, ne da bi upoštevali stvarne količinske in kakovostne potrebe prebivalstva. Kaj bo potem z vsemi tistimi velikimi količinami blaga, ki so ga bili naročili, jih kajpada ni skrbelo: bo že kako, samo da imamo blago. Tako so n. pr. za gornjeradgorski okraj naročili 25.000 plaščev in 25.000 zračnic za kolesa in 40.000 kosov tekočega gumija v tubah za lepljenje zračnic (vsa Slovenija ima okrog 130.000 koles). Zraven tega pa še 4000 parov gozdarjev poleg ostale obutve. Iz Dravograd so naročili 10.000 kg karbi, kakor da si ves okraj sveti samo s karbidom. Mozirski okraj je naročil med drugimi kmečkimi izdelki 10.000 kg kausične sočne, grospejski okraj pa kar 2000 kg oljate barve. Vsa ta naročila prav gotovo niso v sorazmerju s stvarnimi potrebami kmečkega prebivalstva, ki ga bodo poslej trajno oskrbovala kmečke zadruge. Poleg teh nerealnih naročilnic pa je še vrsta naročilnic, ki so tako

skromne, da bi mogle zadovoljiti komaj nekaj odstotkov dejanskih potreb prebivalstva tistega okraja ali kraja. Tudi iz teh naročilnic odseva nepravilni odnos do novega načina preskrbe in trgovine. Ob njih dobimo človek vtis, da tisti, ki so jih poslali, stoji še nekako plaho ob strani, namesto, da bi takoj stvar organizirali in aktivno posegli vanjo. Ker je že prišel ta novi način preskrbe, so pač poslali nekaj malenkostnih naročil, kakor da bi s tem šele hoteli preizkusiti, kaj je prav za prav na tej stvari.

Vse te naročilnice blaga zgovorno pričajo, da je bilo pri organizaciji nove preskrbovalne in trgovinske mreže premalo povezanosti med okrajnimi poslovnimi zvezami in njihovimi kmečkimi zadrugami. Te naročilnice nadalje dokazujejo, da ponekod še vedno nimajo pravega pregleda nad dejanskimi potrebami prebivalstva. Dokazujejo pa tudi, kako ljudstvo ni bilo pritegnjeno k posvetovanju o nabavi blaga. Če organi kmečkih zadrug sami ne poznajo količinskih in kakovostnih potreb na svojem območju, potem je treba sklicati ljudi in se z njimi posvetovati. Tako bo z lahkoto sestavljali načrt vseh dejanskih potreb, ki naj bo potem merodajen za naročilo blaga. Kmečke zadruge so organi kmečkega prebivalstva, zato se morajo že sedaj, ko začnajo s svojim delom, najtesneje povezati z ljudstvom.

Kmečke zadruge, ki naročajo blago, se morajo tudi zavedati, da morajo biti naročilnice jasne in točne. Na naročilnici, s katero naročajo n. pr. šipe pri skladišču Glavne direktije steklarske industrije, naj ne naročajo tudi železine itd., ampak samo steklarske izdelke. Naročila za posamezne vrste blaga naj pošiljajo na posamezna skladišča. Take pomanjkljivosti povzročajo namreč nepotrebno zmedo in odvečno delo pri razdeljevanju in razpošiljanju naročenega blaga. Prav tako morajo zadruge upoštevati, da naročilnica ni naveden kos papirja, ampak obvezna listina, ki zavezuje druge in njenega dobavitelja. Zato mora biti naročilnica opremljena s štampiljko in podpisom ter navedbo točnega bančnega računa.

To je samo nekaj opazk in pobud za nadaljnje naročanje industrijskega blaga za kmečke zadruge. Napake in pomanjkljivosti je treba že v prvih dneh odpraviti, da se preglavobno ne vgnezdijo v naš novi način preskrbe in njeno trgovsko mrežo.

POPIS PREBIVALSTVA 15. MARCA 1948

Obrazložitev vprašanj o zaposlitvi

Eno izmed najvažnejših vprašanj pri popisu prebivalstva je vprašanje o zaposlitvi. V naši družbeni stvarnosti in razgibanem gospodarskem življenju je nešteto najrazličnejših zaposlitev in poklicev. Sorodne zaposlitve in poklice pa sestavljajo večje skupine tako, da nam dajo sestavo prebivalstva po socialni pripadnosti in po glavnih gospodarskih panogah.

Pri popisu prebivalstva se vsaka oseba sama opredeli v eno izmed 12 velikih skupin in sicer po načinu preživljanja.

Po načinu preživljanja je prva velika delitev prebivalstva na zaposlene in vzdrževane osebe.

Kot zaposleno smatramo vsako osebo, ki se živi z lastnim delom ali iz lastnih sredstev.

Vse zaposlene delimo na 11 velikih skupin in sicer: 1. kmetovalce s kmetijskim posestvom, 2. kmetovalce — člane kmetijske obdelovalne zadruge, 3. ribiče, 4. delavce, 5. učence v gospodarstvu, 6. obrtnike, 7. trgovce, 8. aktivne uslužbence — nameščence, 9. upokojene uslužbence — nameščence, 10. svobodne poklice, 11. privatnik.

Kot vzdrževane pa štejemo vse, ki jih preživja kakšna zaposlena oseba, ustanova ali država. Če hočemo vse prebivalstvo razdeliti po socialni pripadnosti, je treba seveda za vsako vzdrževano osebo ugotoviti zaposlitev vzdrževalca, da moremo tudi vzdrževane osebe opredeliti v določeno skupino po socialni pripadnosti.

V naslednjem bomo opisali, katere osebe spadajo po zaposlitvi v posamezno skupino.

1. Kmetovalec s kmetijskim posestvom.

Kmetovalec je tisti, ki se redno in pretežno preživlja iz donosov in dohodkov svojega posestva, katerega sam obdeluje, ali vodi delo na posestvu, bodisi, da je posestvo njegova last ali pa ga ima v zakup. — Ako pripada kdo, ki izpolnjuje pogoje, gospodinjstvu s kmetijskim posestvom in je obenem starejšina gospodinjstva, odgovori na vprašanje »starejšina gospodinjstva« z »da«.

Obrotno odgovori član takega gospodinjstva samo na vprašanje »član gospodinjstva« z »da«. Kot člane gospodinjstva smatramo člane kmetovalčeve družine, stare nad 14 let, vstarejšino gospodinjstva. Nato izpolnjuje starejšina gospodinjstva s kmetijskim posestvom oddelke »podatki o kmetijskem posestvu«. Tu se navede skupna površina posestva ne glede na to, kdo je lastnik posestva in ali je posest samo last starešine ali katerega koli izmed članov gospodinjstva. V popisnem vsakega člana gospodinjstva se navajajo podatki za skupno posest, ki jo to gospodinjstvo obdeluje. Med obdelovalno površino štejemo njive in vrtove, obdelovalna površina pa so pašniki, močvirja, nerodovit svet, pota, dvorišča, nezidana ploskev. Pri navedbah o živini (konji, osli in mežgi) je treba šteti

tudi mule. Pri odgovoru na vprašanje o številu krav, volov in bikov se vpisuje število goveje živine.

2. Kmetovalec — član kmetijske obdelovalne zadruge.

Tu vpisujemo samo kmetovalce, ki so člani kmetijskih obdelovalnih in v ymogradskih zadrug; ne morda kakih drugih zadrug (Naproze, lesne, obrtne, itd.); taki člani drugih zadrug — kmetovalci se vpisujejo pod prvo točko. Ti kmetovalci pod točko 2. pa ne navajajo podatkov o posestvu in živini.

5. Ribič.

Če je ribič lastnik sredstev za ribolov, se vpíše pod a) če je ribič delavec — pod b), če pa je član ribiške zadruge — pod c).

4. Delavec.

Vsi, ki so v delovnem razmerju in opravljajo fizično delo, odgovarjajo na eno izmed vprašanj v točki 4, da navedejo stroko svoje zaposlitve. Pod a) navede: industrijski delavec, tekstilni delavec, rudar, kovinar, Pod b) je poljedelski delavec oseba, stalno zaposlena v najemnem razmerju na kmetijskem posestvu, dinar, vinčar, Pod c) za transportnega delavca štejemo vsako osebo, ki je neposredno zaposlena pri prevozu blaga ali ljudi. Pod d) obrtni delavec je tisti, ki je v delovnem razmerju pri samostojnem obrtniku, ali je član obrtniške zadruge ali kot delavec zaposlen v zadrugi. Pod e) se vsi tisti, ki se ne morejo uvrstiti v eno izmed skupin a) — d), vpšejo pod skupino »ostali delavci«.

5. Učenec v gospodarstvu.

Učenci v gospodarstvu napišejo stroko, v kateri so sklenili učno pogodbo.

6. Obrtnik.

Na to vprašanje odgovarja samo samostojen obrtnik, sicer se vpíše med obrtne delavce. Odgovarja na vsa tri vprašanja.

7. Trgovec.

Podatke za odgovor na to vprašanje vpisuje samo samostojen trgovec privatnega sektorja. Trgovec odgovarja na vprašanja pod a), b) in c). Za trgovca smatramo tudi lastnike transportnih podjetij, gospodarskih podjetij vseh vrst in drugih podobnih podjetij privatnega sektorja.

8. Aktivni uslužbenec — nameščene.

Aktivni uslužbenec — nameščene je oni državni, zadrugi, privatni uslužbenec ter uslužbenec množičnih organizacij, kakor tudi vojaška oseba, ki prejema mesečno plačo in je pretežno duševno zaposlen. V razpredelnico pod 8 se vpíše samo z »da«, brez podrobne navedbe dela, to bo dal pri vprašanju o glavnem poklicu.

9. Upokojeni uslužbenec — nameščene.

Upokojeni uslužbenec — nameščene — delavec je tisti, ki je bil po določenih dobi službovanja upokojen in prejema redno pokojnino, bodisi polno ali delno, dasi ta v posameznem primeru ni večji del dohodkov.

V to razpredelnico se vpíše tudi upokojenec, ki sedaj opravlja kakšno delo.

10. Svobodni poklic.

Pripadniki svobodnih poklicev so osebe, ki niso v kakšnem delovnem razmerju ter dobivajo za svoje delo določeno odmeno (odvetnik) ali prost določeno nagrado (slikar-umetnik). Zdravnik, ki ne izvršuje samo privatne prakse, ampak je n. pr. tudi zdravnik socialnega zavarovanja, se vpíše med aktivne nameščence, ker je v delovnem razmerju, čeprav so dohodki iz tega razmerja manjši del njegovih prejemkov. Osebe, ki izvršujejo svobodni poklic, morajo v odgovoru tudi navesti, kateri poklic opravljajo.

11. Privatnik.

Privatnik je vsaka druga oseba, ki je ni mogoče uvrstiti v eno izmed navedenih skupin zaposlitve. Sem spadajo n. pr. oni, ki se preživljajo z raznim poučevanjem, priložnostnimi deli, prihranki itd. Privatniki morajo navesti svojo zaposlitev in izvor dohodkov za preživljanje. Duhovniki se vpisujejo med privatnike.

12. Gospodinja, otrok ali druga vzdrževana oseba.

Pri tem vprašanju je treba navesti svojstvo vzdrževane osebe, n. pr. gospodinja, otrok, učenec osnovne šole, dijak gimnazija, študent itd.

Za vzdrževane osebe smatramo:

a) gospodinjstvo, to so največkrat žene zaposlenih mož. Če so same v službi in opravljajo gospodinjstve posele samo mimogrede, se vpisujejo v eno izmed zgornjih skupin po svoji zaposlitvi. Bistven znak za gospodinjstvo je to, da je vzdrževana od druge osebe. Poklicna gospodinja, ki je za svoje delo plačana, se vpíše v razpredelnico za delavce.

b) v kmetijstvu vse osebe, mlajše od 14 let,

c) osebe, ki so nesposobne za delo, d) osebe, ki se šolajo. Sem spadajo študenti, ki jih vzdržuje njihova rodbina, ki prejema študentsko in ki so honorarno delno zaposleni. Oni, ki imajo redno in stalno službo, spadajo v isto skupino, ki ustreza njihovi zaposlitvi.

e) rodbinske upokojence, f) invalide, nesposobne za delo, g) osebe, vzdrževane v domovih in socialno ogrožene osebe, ki prejema podporo od ljudskih oblasti.

h) vse ostale osebe, ki se same ne vzdržujejo ali ne morejo vzdrževati, tako preizkušarji, starci, brez dohodkov itd.

Zaposlitev vzdrževalca?

Na to vprašanje se odgovarja samo za vzdrževane osebe. Navesti je treba zaposlitev onega, ki vzdrževano osebo preživlja, vzdržuje. Kot zaposlitev vzdrževalca se navede ena izmed enajstih zgornjih skupin. Ako je kdo vzdrževan od države (študentski, rodbinski upokojenci, invalidi, osebe po domovih in socialno ogrožene osebe, ki prejema podporo od ljudskih oblasti), odgovori z »Država«.

Glavni poklic?

Odgovor na to vprašanje mora

V Planici se zbirajo tekmovalci

Planica, 11. marca

Prvi dan tedna smučskih poletov v Planici je onemogočilo južno vreme. Temperatura je čez noč padla samo do ničle, kar je za pripravo skakalnice vsakokrat premalo. Jutranje sonce je še bolj omehčalo sneg, tako da so bili poleti onemogočeni.

Zdaj so zaletišča na skakalnici zavarovali pred jutranjim soncem z 200 m dolgo in 2 m visoko zaveso iz jute, na skakalnici pa na saneh dovažajo sneg in ga razmetavajo, kjer je to potrebno. Močan jug je namreč tako pokvaril snežno ploskev na skakalnici, da jo morajo zdaj na novo oblikovati in utrjevati. Inž. Stanko Bloudek je izjavil, da bo skakalnica uporabna, če bo temperatura čez noč padla vsaj na —5 stopinj. Čeprav danes ni bilo poletov, je okoli skakalnice ves dan živahno. Delavci so bili zaposleni še z zadnjimi pripravi za letošnjo prireditev tedna smučskih poletov. Postavljali so mlaje z napisom »Planica«, ob levi strani izteka so zgradili tribuno za častne goste, z vrha skakalnice pa napeljali kabel za telefonsko zvezo. Radio center Ljubljana je poskrbel za montiranje zvočnih naprav, tako da bodo gledalci lahko sproti obveščeni o poteku tekmovalstva.

Izmed inozemskih tekmovalcev so prvi prispeli v Planico Francozi. Njihovo reprezentanco sestavljajo skakalci Mounier, Chalet in Lucchini, spremlja pa jih odbornik francoske smučarske zveze Bes

Robert. Svirarji so javili, da pridejo v Planico jutri. Za jutri je napovedan tudi prihod čeških in poljskih skakalcev ter Zalogarja in Finžgarja, ki potujeta z njimi. Izmed naših skakalcev so v Planici Mežik, Pribošek, Razingar, Lojze, Rožič, Javornik, Klančnik, Rogelj, Razboršek, Langus in Vidic. Pričakujejo še prihod Polde. Klančnik zaradi lažje poškodbe na ramenu najbrže ne bo skakal.

Zdravniški pregled skakalcev je bil opravljen danes in prav tako antropološko merjenje. To delo so z vso vestnostjo opravili zdravniki dr. Šef in dr. Trpin ter prof. dr. Škerlj.

Če bo v teku današnje noči dovolj mrzlo, se bodo poleti pričeli jutri zjutraj ob 8.

Vozni red posebnih vlakov v Planico 14. marca

Vlak št. 1		
Ljubljana	2,35	Planica 18,35
Planica	5,44	Ljubljana 21,32

Vozi direktno!

Vlak št. 2		
Ljubljana	6,40	Planica 15,53
Planica	9,33	Ljubljana 18,29

Vozi direktno iz Ljubljane, kjer imajo udeleženci z Vrhniko in iz Kamnika zvezo na vlak.

Vlak št. 3		
Celje	1,25	Planica 17,15
Zidani most	2,20	Celje 23,05

Hrastnik	2,34
Trbovlje	2,55
Zagorje	3,05
Litija	3,31
Zaloga	4,14
Polje	4,21
Planica	8,12

Vlak št. 4		
Reka	1,15	Planica 16,35
Opatija-Matulje	1,30	Reka 23,23

Ilir. Bistrica	2,10
St. Peter	2,35
Postojna	3,08
Rakek	3,27
Logatec	3,43
Borovnica	4,03
Planica	8,29

Vlak št. 5		
Zagreb	1,35	Planica 16,15
Planica	8,42	Zagreb 22,35

Vozi direktno!

Vlak št. 6		
Trst	0,30	Planica 16,15
Planica	7,38	Trst

Vozi direktno!

Vlak št. 7		
Ljubljana	3,40	Planica 18,55
Medvode	4,06	Ljubljana 22,05

Škofja Loka	4,23
Planica	7,05

Vlak št. 8		
Kranj	4,14	Planica 19,55
Planica	6,35	Kranj 17,58

Opozarjajo se vsi udeleženci, da je železnica izpremenila prejšnji vozni red in prometno-tehničnih ozirih. Vsi morajo vstopiti v vlak s številko, katero imajo označeno na kontrolni znamki. Vlaki iz Ljubljane in vlaki iz Kranja bodo imeli zaprte tovarne vagona in naj se udeleženci temu primerno obgledejo.

Prekrbna

DELITEV MESA IN MESNIH IZDELKOV

MLO — oddelke za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnika, da prejmejo v soboto dne 13. marca t. l. od 7—12 in od 14—17 sveže meso in mesne izdelke na potrošniške nakaznice za mesec marec in sicer:

TD 200 g svežega mesa na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 100 g), SD 150 g svežega mesa na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 75 g), LD 150 g svežega mesa na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 75 g). Do 100 g svežega mesa na odrezek Meso II-Marec, OM 1 100 g mesnih izdelkov na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 50 g), OM 2 100 g mesnih izdelkov na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 50 g), Nav 1 100 g mesnih izdelkov na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 50 g), Nav 2 100 g mesnih izdelkov na oba odrezka Meso II-Marec (na vsakega po 50 g).

Meso in mesne izdelke bodo delile vse poslovalnice mestne klavnice in mesariji. Opazujemo mesarje, da smejo prodajati meso in mesne izdelke samo na živilske nakaznice mesta Ljubljane.

Poslovalnice mestne klavnice in mesariji prevzamejo meso na mestni klavnici v petek dne 12. marca ob 14. uri. Mesariji morajo vrniti mestni klavnici nepredano meso, se istega dne t. l. v soboto dne 13. marca ob 18. uri.

Obratun z odrezki je oddati mestni klavnici v torek dne 16. marca t. l.

OBVEZNA PRIJAVA IN ODAJVA TRGOVSKIH IN GOSTINSKIH PODJETIJ (MENZ) MLO LJUBLJANA, oddatku za trgovino in preskrbo.

Zaradi evidence trgovskih in gostinskih obratov (menz) postajamo vsa podjetja zveznega republiškega in lokalnega značaja, z finančnim sektorjem, s strani množičnih organizacij in privatni sektor, da takoj prijavijo svoje poslovalnice, trgovine, gostilne, menze, če to še niso izjavili dne 15. decembra 1947 po obrazcu TM-KS odnosno OM-KS.

Novostanovljena podjetja in obrati od 15. decembra 1947 dalje so obvezna prijaviti svoj obseg MLO, oddatku za trgovino in preskrbo do 15. marca 1948 po obrazcu Tg 1, odnosno Ug 1, kakor tudi v bodoče v 10 dneh po ustanovitvi.

Vsi navedeni obrati se dobijo in izpolnjeni oddajo na oddelku za trgovino in preskrbo MLO (Kresje), II. nadst. soba št. 37.

Za pravilno prijavo in oddajo se od odgovorni pristojni operativni voditelji oziroma lastniki.

Radio Ljubljana, Maribor in Sl. Primorje

Sporod za petek

6.00 Budnice, 6.10 Poročila, objava sporeda in vremenska napoved, 6.30 Jutranja talovadba koncerta Orkestra Slovenskega kulturno-solovarskega društva, 7.00 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave, 7.15 Nekaj glasbenih glasb, 7.30 Napoved časa in poročila, 7.45 Makedonsko in bolgarske narodne, — 12.30 Napoved časa in poročila, 12.45 Zabavna glasba, mali ogledi in objave, 13.00 Dueti pojeta Nusi Kristan in Blanka Zec, pri klavirju M. Lipovšek, 13.30 Kulturni pregled, 13.40 Časopisni pregled, 13.50 Simfonična orkestra, 14.05 Lalek opodanški spored, 14.30 Napoved časa in poročila ter objave večernega sporeda, 14.45 Slovenske narodne, — 18.00 Pogovor s pianistom, 18.20 Poljo mladinskih zbori, 18.40 Iz solističnih oper, 19.00 Radijski marš, 19.10 Samospere poje Friderik Lupša, pri klavirju D. Svare, 19.30 Napoved časa, poročila in najnovejša vesti iz Planice, 19.45 Zabavna glasba, mali ogledi in objave, 20.00 Predavanje, 20.10. Prensni simfonični koncert Orkestra Slovenske harmonije, dirigent Jakov Čiplo, solist Bojan Adamič (klavir). Na sporedu delo Meleščinskega, Liszta in Dvofaka, 22.00 Prensni vesti, Zvezne postaje Beograd, 22.15 Pesni jugoslovanskih narodov, 22.40 Plesna glasba.

Samo še nekaj dni bomo lahko škropili sadno drevje

Zimska akcija za škropljenje sadnega drevja proti ameriškem kaparju se je pričela lani 4. novembra in sicer v 18 okrajih, kjer ta škodljivec ogroža sadno drevje. Ministrstvo za kmetijstvo LRS, ki to akcijo vodi, je preskrbelo vsa potrebna sredstva. Okrajem je dodelilo 100 novih prevoznih in 15 novih motornih škropilnic in zadostno količino škropilne tekočine. Kmetovalci plača samo 7 din za kilogram škropiva, čeprav v resnici stane skoraj dvakrat toliko. Glavni delež stroškov škro

